

Den nye aktivisme
Mikkel Bolt

Serge Quadruppani: *Le monde des Grands Projets et ses ennemis. Voyage au cœur des nouvelles pratiques révolutionnaires*, [De store anlægsarbejders verden og dens fjender. En rejse i hjertet af de nye revolutionære fremgangsmåder], La Découverte, 2018

Den franske forfatter og journalist Serge Quadruppani, der er rundet af det venstrekommunistiske miljø i Frankrig og Italien og bl.a. var redaktør af tidsskriftet *La Banquise* i begyndelsen af 1980'erne, har i en årrække rejst rundt og skrevet reportager om forskellige selvorganiserede militansformer, ikke mindst ZAD uden for Nantes i Frankrig og No Tav i Norditalien. Nu har Quadruppani skrevet en længere bog, *Le monde des Grands Projets et ses ennemis*, hvor han tager afsæt i disse militansformer og præsenterer dem som et nyt kollektivt revolutionært subjekt, der kæmper mod den logistiske kapitalisme og dens store projekter.

Bogen er et vigtigt bidrag til såvel den igangværende analyse af den seneste fase af kapitalistisk udbytning som til analysen af den nuværende protestcyklus. Quadruppanis mere journalistiske præsentation supplerer således mere filosofiske analyser som Comité invisibles *Maintenant*, Rancières *En quel temps vivons-nous?* og Hardt og Negris *Assembly* (alle anmeldt i *Ny Tid* af undertegnede). De detaljerede beskrivelser af kampene mod de store projekter viser overbevisende, at der faktisk allerede findes eller er ved at opstå en revolutionær subjektivitetsform og endda i det gamle Vesten, og ikke blot blandt masserne i Nordafrika og i Sydøstasien. Det er i anti-udviklingsaktivisme, at Quadruppani ser denne nye subjektivitetsform opstå. De to vigtigste eksempler på denne aktivisme i bogen er de førnævnte ZAD (Zone à Défendre) i Notre-Dame-des-Landes, hvor en stor gruppe aktivister har kæmpet mod opførelsen af en ny lufthavn i mere end ti år, og No Tav, hvor der siden 1995 er blevet protesteret mod konstruktionen af en højhastighedstogbane mellem Torino og Lyon. Fjenderne af de store infrastrukturprojekter kæmper mod såvel kapitalistisk udvikling som staten til fordel for naturen og retten til selv at bestemme, hvordan deres lokalmiljø skal se ud og organiseres. Afvisning af staten og kapitalen udstikker ifølge Quadruppani et eksplicit revolutionært perspektiv.

Udgangspunktet for Quadruppanis præsentation af de nye militansformer er den nye kapitalisme, som de bekæmper. Efter en kort indledning beskriver Quadruppani således, hvad han i forlængelse af bevægelserne (og Negri og Hardt) kalder "imperiet", en kapitalistisk civilisation, der har opslugt hele verden i en ujævn og kombineret udvikling, som Trotskij kaldte det i sin tid, hvor multinationale firmaer, investeringsfonde, ngo'ere, olieterrorister, efterretningstjenester og de store nationalstater til sammen udgør en ny de-territorialiseret geo-økonomisk orden eller snarere uorden, for det der kendetegner imperiet er sammenføjningen af mafia og finans, hvor det mere handler om at styre kaos end om at løse konflikter. Administration og forretning, styring og økonomi fusionerer på stadigt nye måder i denne fragmenterede verden, hvor penge og de rige bevæger sig med lynets hast, mens de fattige staves sammen i slum eller sættes i fængsel. Imperiet er en kompromisløs kapital, der for længst er holdt op med at forsøge at indgå aftaler, alt

skal enten kapitaliseres eller kastes udenfor i en ujævn geografi af befæstet luksus og koloniseret misere.

Imperiet tenderer i stadig højere grad til at løsrive sig fra konkrete geopolitiske sammenhænge og placerer sig i deterritorierede ikke-steder som Dubai, Silicon Valley, City of London og Zhongnanhai, men imperiet har ikke desto mindre stadigvæk brug for mennesker (som arbejdskraft) og naturen (som ressource) for at skabe merværdi og profit. Derfor konkretiserer imperiet sig, træder så at sige ned på jorden fra sin finansielle og symbolske kredsløb og organiserer verden i sit billede. De vigtigste måder, imperiet forvandler verden på, er gennem krig og store infrastrukturprojekter som eksempelvis lufthavnen uden for Nantes og toglinjen mellem Torino og Lyon, men også dæmninger, vindmølleparker, motorveje og urbanisering. Hvis krig er imperiets negative side – om end vi alle husker, hvordan invasionen af Irak i 2003 blev iscenesat som et spørgsmål om at indføre demokrati i Irak – så er de store projekter imperiets ubetinget positive side, som langt de fleste nok umiddelbart vil bifalde. Hvem kan have noget imod en ny lufthavn eller en hurtigere togforbindelse? Det er jo bare nye arbejdspladser, mere turisme og kort og godt bare udvikling. Det er kapitalismen, når den er bedst. Som Quadruppani viser, er det denne selvindlysende kapitalisme, en veritabel arkitektonisk kontrarevolution hvor kloden indrettes med henblik på profit, som aktivisterne fra ZAD og No Tav afviser.

Det er den logistiske kapitalismes omsiggribende tilfangetagelse og fragmentering af kloden, hvor containere og computere på én gang forbinder og opsplitter kloden i et stort diskontinuerligt voldsomt ulige distributionssystem, hvad Quadruppani kalder "en urbanisering af verden", det er denne verden som de nye aktivismeformer forsøger at bekæmpe. Det gør de gennem alle mulige forskellige aktioner, men først og fremmest så besætter de områder og forskanser sig. I ZAD opstod der et veritabelt minisamfund, det var et statsløst og pengeløst eksperiment, hvor bønder, kunstnere, arkitekter, studerende og alle mulige lokale og tilrejsende fandt sammen i modstand mod lufthavnen og levede modstanden sammen, indrettede sig som og med henblik på afvisning. Over for imperiets grænseløse vækstimperativ praktiserede de nye revolutionære en afmålt eller balanceret sammenvævedhed med deres omgivelser. I kimform bliver der således levet et liv hinsides lønarbejdets strukturelle vold, et kommunistisk liv.

Noget af det interessante ved Quadruppanis bog er dens bidrag til en historisering af militant antikapitalisme. Som Quadruppani skriver har den logistiske kapitalisme givet form til et nyt undergravende subjekt. Det er ikke længere arbejderen og ikke længere fabrikken, der er udgangspunktet for kampen mod kapitalismen, nu finder kampen sted i et miljø, ude i byen eller ude på landet. Fronten har udvidet sig og nu kæmper mennesker mod kapitalens krige, som i Syrien og Palæstina, men også mod dens stort anlagte byggeprojekter med henblik på at standse dens kannibalisierung af planetens allerede igangværende økologiske ødelæggelse.

Quadruppani tegner således en bevægelse fra (socialdemokratismens og leninismens) industrielle proletariat til et mere sammensat og åbent revolutionært subjekt, der først og fremmest er forenet i modstanden mod de store logistiske projekter. Der er en tydelig økokritisk dimension over den nye aktivisme. Imperiet afvises, men der opstår også noget nyt, de store projekters fjender skaber noget andet. Afvisningen af kapitalens tid åbner et andet rum og

muliggør en anden temporalitet. I den revolutionære afvisning genfinder mennesket sin subjektive tidslige autonomi, om ikke andet i et kort øjeblik.

De forskellige grupper udgør et opgør med den officielle kalender dikteret af staten og markedet, et opgør mod forvandlingen af den enkeltes tid til en udbyttelig kvantitet med henblik på skabelsen af profit. Et opgør med den kapitalistiske civilisations tid, med markedslogikken og med statsformen. ZADisterne bygger huse og tager ikke hjem, og Nuits debout bliver oppe om natten. De tager kontrol over tiden ved enten af sætte tempoet ned og eksistere i øjeblikket, eksistere sammen, afviser kapitalens permanente påbud om at fikse ens identitet gennem køb af nye varer eller optimere sin viden eller krop med henblik på konkurrence på markedet, eller de intensiverer tiden i en sabotageaktion eller en besættelse af en plads eller et universitet. Der opstår en anden tid og et andet rum bag barrikaden. Det er også derfor, det franske politi har haft så travlt med ikke blot at indtage ZAD de seneste par måneder, men decideret ødelægge hele den anden verden, der er blevet bygget op på den anden side af barrikaden. Det er den største politioperation i Frankrig siden maj '68 til en pris af 400.000 euro om dagen med 2500 politimænd udstyret med pansrede mandskabsvogne, bulldozere, droner, kameraer og 11.000 tåregasgranater. ZAD skal væk. Det er ganske vist blevet besluttet, at lufthavnen ikke skal opføres, men det betyder ikke, at imperiet ikke vil gøre alt for at lukke munden på fjenderne af de store projekter.